

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravet per 2023-08-31

Region Gävleborg

Revisionsrapport
Oktober 2023

*Elina Lundberg
Karin Magnusson
Cecilia Axelsson*

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Regionstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge regionens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas delårsrapport i samband med fullmäktiges behandling av respektive rapport. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i delårsrapport förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet?

I granskning av delårsrapport riktas fokus mot om det finns förutsättningar att mål och balanskrav kommer att uppnås för perioden.

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10, 11:12 och 13:2 samt rådet för kommunal redovisningsrekommendation 17 Delårsrapport respektive rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser delårsrapport som upprättats per 2023-08-31 och som behandlats av regionstyrelsen 2023-10-17.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

Iakttagelser

Regionfullmäktige beslutade 2022-12-13 § 325 om budget 2023 och ekonomisk plan 2024-2025. Regionfullmäktige beslutade i budgeten om mål för verksamhet och ekonomi. Totalt framgår fyra verksamhetsmässiga målområden och ett målområde om en ansvarsfull ekonomi med tydliggörande av finansiella mål för god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Delårsrapporten redogör för de finansiella målens periodutfall (per 2023-08-31). Av redogörelsen framgår att ett av tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning uppnås. En samlad bedömning ges om att de finansiella målen delvis är uppfyllda.

Av redovisningen framgår vidare att ett av tre finansiella mål bedöms uppfyllas utifrån lämnad prognos. Prognosen för året indikerar ett underskott för Hälso- och sjukvårdsnämnden med -650 mnkr, Hållbarhetsnämnden med -60 mnkr, Kultur- och kompetensnämnd -2,4 mnkr och Patientnämnd -0,3 mnkr. Styrelsen och övriga nämnder prognostiserar en ekonomi i balans eller överskott. Verksamhetens prognostiserade resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader beräknas vara negativa. Vi noterar att det inte lämnas uppgift om soliditet i % men prognostiserat utfall och lämnade upplysningar i övrigt i delårsrapporten indikerar att målet kring soliditeten kommer att uppnås för helåret. Regionstyrelsens samlade bedömning är att de finansiella målen prognostiseras att delvis uppfyllas för helåret.

Verksamhetsmål

De fyra verksamhetsmässiga målområdena som finns återgivna i budget och ekonomisk plan för 2024-2025 redovisas i delårsrapporten. Kopplat till respektive målområde redovisas de indikatorer som fastställts i budgeten. Respektive målområde bedöms vid delårsrapportering delvis vara uppfyllda. Delårsrapporten omfattar prognos för helåret avseende de verksamhetsmässiga målområdena. Prognosen för respektive verksamhetsmål är att det vid årets slut är delvis uppfyllda.

Vi noterar att det inte lämnas en sammantagen bedömning om huruvida de verksamhetsmässiga målområdena för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås för helåret.

Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Granskningsresultat: Balanskravet

Iakttagelser

I regionens delårsrapport 2023 lämnas information om balanskravet i ett särskilt avsnitt *Balanskravsresultat utifrån helårsprognos*. Uppställningen av avstämningen av balanskravsresultatet följer god redovisningssed.

Av balanskravsutredningen framgår att årets prognostiserade resultat efter balanskravsjusteringar är negativt och uppgår till -718 mnkr. Regionstyrelsen föreslår att medel från resultatutjämningsreserven (RUR) används om 178 mnkr. Årets prognostiserade balanskravsresultat efter användning av medel från RUR uppgår till -540 mnkr.

Av redovisningen går att utläsa att regionen inte har några ackumulerade negativa balanskravsresultat vid årets ingång. Mot bakgrund av lämnad årsprognos av balanskravsresultatet redovisar regionen ett ackumulerat negativt balanskravsresultat om -540 mnkr som enligt kommunallagen (11 kap 12§) ska återställas under de tre närmast följande åren. Det negativa balanskravsresultatet anges vara ett resultat av överinflation avseende pensionskostnader. Regionstyrelsen kommer på grund av stark finansiell ställning att åberopa synnerliga skäl för återställande på längre tid än tre år. Återställande kommer att ske i takt med utbetalning av pensionsåtagandet vilket är cirka 20 år.

Bedömning

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att regionstyrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Regionstyrelsen prognostiserar ett negativt balanskravsresultat för helåret uppgående till -540 mnkr men avser att åberopa synnerliga skäl att återställa balanskravet över en längre tid. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär och huruvida beslut om synnerliga skäl fattas efter årets utgång. Utifrån det redovisade negativa balanskravsresultatet bedömer vi att det finns behov av åtgärder för att säkerställa att verksamheten kan bedrivas inom tilldelade ekonomiska ramar.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i delårsrapport förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?

- **Finansiella mål**

Delvis uppfyllt

- **Verksamhetsmål**

Delvis uppfyllt

2. Revisionsfråga 2

Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet?

- **Följsamhet till balanskravet**

Nej, ej uppfyllt

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- Tillse att tydliga åtgärder vidtas för att nå målen för god ekonomisk hushållning.

2023-10-19

Karin Magnusson

Uppdragsledare

Elina Lundberg

Projektledare